

כתובות טו

משנה. א"ר יוסי: מעשה בתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה, אמר רבי יוחנן בן נורי: אם רוב אנשי העיר משיאין לכהונה - הרי זו תינשא לכהונה.

שאלה: אמר ליה רבא לרב נחמן: ר' יוחנן בן נורי דאמר כמאן? אי כרבן גמליאל, אפילו ברוב פסולין נמי מכשר! אי כרבי יהושע, אפילו ברוב כשרים נמי פסיל!
תשובה מדברי רב: אמר ליה, הכי אמר רב יהודה אמר רב: בקרונות של ציפורי היה מעשה;
תואם שיטת ר' אמי: דאמר רבי אמי: והוא, שהיתה סיעה של בני אדם כשרין עוברת לשם;
תואם שיטת ר' ינאי: וכדר' ינאי, דאמר ר' ינאי: נבעלת בקרונות כשרה לכהונה, אבל פירש אחד מציפורי ובעל - הולד שתוקי
שאלה על דברי ר' ינאי: בקרונות סלקא דעתך?
תשובה: אלא, נבעלת בשעת קרונות כשרה לכהונה,

אחרים גם אמרו כרב: כי הא דכי אתא רב דימי אמר זעירי א"ר חנינא, ואמרי לה אמר זעירי אמר ר' חנינא: הולכין אחר רוב העיר, ואין הולכין אחר רוב סיעה;
קושי: כלפי לייא? הני נידי והני קביעי וקיימי!
תירוץ: אלא, הולכין אחר רוב העיר והוא דאיכא רוב סיעה בהדה, ואין הולכין אחר רוב העיר גרידתא, ולא אחר רוב סיעה גרידתא,
שאלה: מאי טעמא?
תשובה: גזרה רוב סיעה אטו רוב העיר.

קושי: ורוב העיר נמי, אי דקא אזלי אינהו לגבה, כל דפריש מרובא פריש!
תירוץ: לא צריכא, דקא אזלא איהי לגבייהו, דהוה ליה קבוע, וא"ר זירא: כל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

קושי: ומי בעינן תרי רובי? והתניא: **תשע חנויות, כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת מוכרת בשר נבלה, ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאי זה מהן לקח - ספיקו אסור, ובנמצא - הלך אחר הרוב!**
ניסיון לתרץ ודחיתו: וכי תימא, בשאין דלתות מדינה נעולות, דקא אתי לה רובא מעלמא, והא א"ר זירא: אף על פי שדלתות מדינה נעולות!
תירוץ: מעלה עשו ביוחסין.

דברי ר' זירא: כל קבוע כמחצה על מחצה דמי, בין לקולא בין לחומרא.
מקור לדבריו: מנא ליה לר' זירא הא?

אפשרות 1: אילימא **מתשע חנויות, כולן מוכרות בשר שחוטה ואחת בשר נבלה, ולקח מאחת מהן ואינו יודע מאיזה מהן לקח - ספיקו אסור, ובנמצא - הלך אחר הרוב, דחיינו**: התם לחומרא!

אפשרות 2: אלא **מתשעה צפרדעים ושרץ אחד ביניהם, ונגע באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע - ספיקו טמא, דחיינו**: התם נמי לחומרא!

אפשרות 3: אלא **מתשעה שרצים וצפרדע אחד ביניהם, ונגע באחד מהן ואינו יודע באיזה מהן נגע, ברה"י - ספיקו טמא, ברשות הרבים - ספיקו טהור.**

מקור לכך שעובד כלל זה מדאורייתא: ומדאורייתא מנא לן? אמר קרא: (דברים י"ט) **וארכ 14**

וקי ע"י, עג שיתכוין 14. ורבנן? אמרי דבי ר' ינאי: **פרט לזורק אבן לגו.**

היכי דמי?

לא צריכא, דאיכא תשעה ישראלים וכנעני אחד דהוה ליה כנעני קבוע, וכל קבוע כמחצה על מחצה דמי.

אילימא דאיכא תשעה כנענים ואחד ישראל ותיפוק ליה דרובא כנענים נינהו! אי נמי פלגא ופלגא, ספק נפשות להקל!

פסיקות בנושא: איתמר, רב חייא בר אשי אמר רב: הלכה כרבי יוסי ורב חנן בר רבא אמר רב: הוראת שעה היתה.

קושי על רב חייא בר אשי: מתיב רבי ירמיה: וליוחסין לא בעינן תרי רובי? והתנן: מצא בה תינוק מושלך, אם רוב עובדי כוכבים - עובד כוכבי', אם רוב ישראל - ישראל, מחצה על מחצה - ישראל;

רב	שמואל
לא שנו אלא להחיותו, אבל ליוחסין לא	לפקח עליו את הגל

דחיית הקושיה: אשתמיטתיה הא דא"ר יהודה אמר רב: בקרונות של צפורי הוה מעשה.

קושי על רב חנן בר רבא: ולרב חנן בר רבא, דאמר: הוראת שעה היתה, קשיא הא! תירוץ: מאן דמתני הא לא מתני הא.

קושי על דעת שמואל: ומי אמר שמואל הכי? והאמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: אין הולכין בפיקוח נפש אחר הרוב! תירוץ: אלא, כי איתמר דשמואל - ארישא אתמר: אם רוב עובדי כוכבים - עובד כוכבים, אמר שמואל: ולפקח עליו את הגל אינו כן.

למאי הלכתא	
אמר רב פפא: להאכילו נבילות.	אם רוב עובדי כוכבים - עובד כוכבים?
אמר רב פפא: להחזיר לו אבידה	אם רוב ישראל - ישראל
אמר ריש לקיש: לנזקין ה"ד? אי נימא דנגחיה תורא דידן לתורא דידיה, לימא ליה: אייתי ראייה דישראל את ושקול! לא צריכא, דנגחיה תורא דידיה לתורא דידן, פלגא משלם, ואידך פלגא - אמר להו: אייתי ראייה דלאו ישראל אנא ואתן לכון	מחצה על מחצה - ישראל